

AÇIK ÖĞRENME SİSTEMLERİNDE DİJİTAL ÖYKÜLEME DEN FAYDALANMAK

Prof. Dr. T. Volkan Yüzer
Anadolu Üniversitesi
Açıköğretim Fakültesi
vyuzer@anadolu.edu.tr

Araş. Gör. Hakan Kılınc
Anadolu Üniversitesi
Açıköğretim Fakültesi
hakankilinc@anadolu.edu.tr

Özet

Öyküler etkili birer öğretme aracı olarak kullanılabilirler. İyi hazırlanmış öyküler öğrenenler tarafından kolay bir şekilde hatırlanır. Bu sayede öğrenme daha kalıcı olur. Dijital öyküleme, teknolojinin yardımı ile ortaya çıkarılan ve sınıf içi olduğu kadar uzaktan eğitim uygulamalarında da kullanılabilen bir yöntemdir. Dijital öyküleme, kısa bir film yaratmak için belirli bir öykünün, yazı, grafik, seslendirme kaydı, video ve müzik gibi dijital içeriklerden bazıları ya da gerekirse hepsinden yararlanılır. Açıköğretim sistemlerinde de dijital öykülemelerden yararlanılabilir. Bu aşamada hazır öyküler öğrenene sunulabileceği gibi, öğrenmeyi pekiştirmek açısından öğrenenlere de çeşitli konular hakkında dijital öyküler hazırlattırabilir. Açık öğretim sistemi içerisinde hazırlanan dijital öykülerin “Hepimiz Öğreniyoruz” yaklaşımı ile benzer doğrultuda ilerlediklerini söylemek de mümkündür. Bu çalışmada açıköğretim sistemi içinde kullanılan dijital öyküleme yönteminin öğrenenlere yapacağı katkılar incelenmiş ve açıklanmıştır. Sonuç olarak, dijital öykülemelerin açıköğretim sistemi içinde kullanılmasının, öğrenenlerin motivasyonlarından işbirlikçi çalışma becerilerine kadar birçok alandaki becerilerini geliştirebildiği ve öğrenenlerin, daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olabildiği ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Dijital öyküleme, uzaktan öğrenme, açıköğretim sistemi.

BENEFIT FROM THE DIGITAL STORYTELLING IN THE OPEN LEARNING SYSTEM

Abstract

Stories can be used as an effective way of teaching. Well-prepared stories are easily remembered by learners. Whereby learning is more permanent. Digital narration, formed by technology, can be used not only in classroom but in distance education. In Digital Narration, in order to make a short film you can use the text, graph, vocalization records, video and music etc. of specific story or if necessary all of these can be used. In Open Learning System we can also benefit from digital narration. You can submit ready stories to students or make them prepare stories about various topics in order to reinforce the learning. It is possible to say that the stories, which are prepared in open-university system, are going on the same direction with “we are learning” approach. In this research the contribution of digital narrations used in Open Learning System is analysed and explained. As a result : the use of digital narration in open university system revealed that it develops learners skills in many areas from motivation to collaborative working skill and helps their permanent.

Key Words: Digital Narration, Distance Education, Open Learning System.

GİRİŞ

Öyküler ve öykü anlatımları öğretme ve öğrenme için önemli bir stratejidir. Öyküler deneyimlerin anlatımına yardımcı bulunurlar (Lowenthal ve Dunlap, 2010). Deneyimler ve deneyimlerin anlatıldığı öyküler öğrenme için anahtar rollerden biridir (Schank 1990, Zull 2002). Öyküler, aynı zamanda önceki bilgilerimiz ile bağlantı kurmamıza yardımcı olur ve bu sayede hafızamızı güçlendirir (Schank 1990). Sonuç olarak iyi hazırlanmış öyküler öğrenenler tarafından hatırlanır (Lowenthal ve Dunlap, 2010). Bu bağlamda öykü anlatımı yöntemi, öğrenmelerin kolaylaşmasına yardımcı olabilir ve öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlayabilir.

Etkili öğretim yöntemlerinden biri olan öykü anlatma tekniğinin modern bir açıklaması olan dijital öyküleme (DÖ) ise görüntü, ses, video vb. gibi çoklu ortam öğelerinin bir araya gelmesi sonucu oluşturulur. Son yıllarda ortaya çıkan ve etkili bir öğrenme aracı olan DÖ'ler öğrenenlerin kendi öykülerini dijital ortamlarda ifade edebilmesine olanak sağlamaktadır (Menezes, 2012).

Dijital öyküler, çevrim içi sınıf ortamlarını içinde barındıran açık öğretim sistemlerine de iletişim teknolojileri yardımıyla dâhil edilebilir. Örnek olarak, Tsou, Wang ve Tzeng (2006) yabancı bir dil olarak İngilizce dilini öğrenenler üzerine yaptıkları bir çalışmada yabancı bir dil öğrenmede çevrim içi ortamlarda işe koşulan DÖ'lerin, sınıf ortamında işe koşulan DÖ'lerden daha fazla etkili olduğunu belirlemişlerdir. Dolayısıyla, yabancı bir dil ya da diğer alanlarda öğrenme ihtiyacı olan gruplarda çevrimiçi ortamlar ile DÖ'lerin bir araya geldiği uzaktan öğrenme ortamları içinde derslerin işlenmesi, öğrenme ve öğretme kalitesini artırabilir ve öğrenenlerin eğlenerek başarılı bir şekilde öğrenmeleri sağlanabilir. Çevrimiçi ortamların temelini oluşturduğu açık öğretim ortamları da böylesine bir uzaktan öğrenme çevresi için oldukça elverişli bir ortam olabilir.

Dijital öyküler, okul öncesinden yüksekokula kadar öğrenenlerin, öğrenenlerine iletişim becerileri, araştırma becerileri, işbirlikçi çalışabilme becerileri gibi becerileri kazandırabilmek için önerdikleri bir eğitim aracıdır (Di Blas ve diğerleri, 2009; LaFrance, Blizzard, 2011). Dolayısıyla çoğunluğu yetişkinlerden oluşan açık öğretim sistemi aracılığı ile uzaktan öğrenimlerine devam eden bireyler de DÖ'lerden faydalanabilirler.

Sadık (2008), yaptığı çalışmada eğitim müfredatı içerisine teknolojiyi dâhil etmenin önemini vurgulamıştır. Bunun yanında kullanılacak teknolojilerin, öğrenenler tarafından iyi bir şekilde kullanılması sonucu etkili olabileceğine değinmiştir. Bu bağlamda, DÖ gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin, uzaktan öğrenme çevrelerine bir öğrenme kalitesi kattığını söylemek mümkündür.

Bu çalışmada, DÖ'lerin uzaktan öğrenme ortamlarına sağladığı katkılar belirtilmektedir. Bu sayede DÖ teknolojisinin, uzaktan öğrenme ortamlarına daha fazla dâhil edilebilmesi ve bu doğrultuda uzaktan öğrenme çevrelerinden alınacak olan verimin DÖ'ler ile nasıl artırılabilirliği araştırılmaktadır.

DİJİTAL ÖYKÜLEME VE ÖZELLİKLERİ

Dijital öyküleme, kısa bir film yaratmak için belirli bir öykünün, yazı, grafik, seslendirme kaydı, video ve müzik gibi dijital içeriklerle birleştirilmesidir. Dijital öyküler, bireysel, öğretici, bilgilendirici ve tarihi olabilirler.

Dijital Öyküleme Türleri

Dijital öyküleme türleri olarak şunlar sıralanabilir.

1. Bireysel öyküler: Bireylerin kendi yaşamlarını konu aldığı öykülerdir. Bunlar şu alt başlıklar altında toplanabilirler.

Önemselenen biri veya birileri ile ilgili öyküler

- Karakter öyküleri; Önem verilen birinden nasıl esinlendiğini anlatan öykülerdir.

Yaşamda gerçekleşen bir takım olaylarla ilgili öyküler

- Macera öyküleri; Yaşamın herhangi bir diliminde yaşanan maceraların konu edildiği öykülerdir.
- Başarı öyküleri; Hayatta kazanılan başarıların anlatıldığı öykü çeşididir.

- 2. Tarihi olay ve konularla ilgili öyküler:** Geçmişte yaşanmış bir olay, tarihte yer almış bir yer, bir kişi veya topluluklarla ilgili öykülerdir.
- 3. Öğretici ve bilgilendirici öyküler:** İzleyicileri bilgilendirmek veya bir konuyu öğretmek amacıyla oluşturulan öykülerdir.

Dijital Öykülemenin Yedi Aşaması

Dijital öykünün sahip olması gereken yedi aşaması bulunmaktadır. Bunlar şu şekilde belirtilebilir.

Bireysel Bakış Açısının Oluşturulması

Bu aşamada, bireylerin kendi bakış açıları ve anlayışları dijital öykülemenin temelini oluşturmaktadır. Dijital öyküleme sürecinde, bireylerin öyküdeki amaçlarının ne olduğunu belirlemeleri ve asıl anlatılmak istenen noktaya odaklanmaları gerekmektedir. Dolayısıyla öykünün neden seçildiği ve hazırlanacak öykünün amacının ne olduğu belirlenmelidir.

Çarpıcı bir Sorunun Sorulması

Dijital öykü oluşturulurken izleyicilerin dikkatini çeken ve öykünün sonunda cevaplandırılması gereken bir soru sorulmalıdır. Bu aşama öykünün konusuna göre değişebilir. Söz gelimi, yapılan bir gezi ile ilgili dijital öykü oluşturulduğunda öyküde soru sorulmasına gerek yoktur. Öykü oluşturulurken sorulacak olan soru, öykünün başında veya öykü içerisinde dolaylı olarak sorulabilir.

Duygusal bir İçeriğin Hazırlanması

Dijital öyküleme sürecinde, izleyicilerin dikkatini çeken ve duygusal yönden bağlanmasını sağlayan bir içerik hazırlanmalıdır. Etkileyici dijital öyküler, izleyicilerin duygularını harekete geçiren öykülerdir. Bu bağlamda, öykünün içeriği oluşturulurken özellikle öyküye duygu katacak resimler, kelimeler ve müzikler kullanılmalıdır. Ayrıca öykünün seslendirilmesi sırasında, ses tonunun öyküye duygu katacak şekilde ayarlanması gerekmektedir.

Sesin Etkili bir Şekilde Kullanılması

Dijital öyküleme süreci, öğrenenlerin kendi senaryolarını seslendirmelerine olanak tanımaktadır. Öğrenenler, bu aşamada oluşturdukları senaryoyu seslendirirler. Dijital öykülerin gücünün büyük bir bölümü sesin doğru ve açık bir şekilde kullanılmasından gelmektedir. Ses tonunun ayarlandığı ve duygunun kullanıldığı seslendirmeler öyküye daha fazla anlam katmakta ve izleyicilerin anlamasına yardımcı olmaktadır. Bu özellik dijital öykülemenin etkililiğine katkıda bulunan önemli öğelerden biridir.

Müziğin Gücünden Faydalanılması

Uygun şekilde kullanılan müzikler veya sesler öyküye derinlik katıp daha duygu yüklü ve vurgulu olmasını sağlayabilir. Dolayısıyla sesler seçilirken hazırlanan senaryoya uygun olmalıdır. Bu bağlamda, hüzünlü bir öykü hazırlarken neşeli bir müzik kullanılması uygun bir seçim olmayabilir.

Kısa ve Net Öykülerin Oluşturulması

Dijital öykünün uzun hazırlanması, oluşturulan dijital öykünün iyi olacağı anlamına gelmez. Hazırlanılan dijital öyküler, izleyicilerin sıkılmadan takip edebilecekleri ve hatırlayabilecekleri şekilde kısa tutulmalıdır. Senaryo ile ilgili olmayan resimler, sesler, metinler gibi öğeler kullanılmamalıdır.

Dijital Öykünün Hız Denetiminin Yapılması

Hazırlanılan dijital öykülerin belirli bir ritmi olmalıdır. Dijital öyküler oluşturulurken senaryoya uygun bir hız belirlenmelidir. Hazırlanılan öyküler hızlı olursa izleyiciler öyküyü takip etmede zorlanabilirler. Öte yandan, hazırlanılan öyküler yavaş olursa izleyiciler sıkılabilir. Öykülerin hızı ayarlanırken seçilen konu ve öykülerin hedef kitlesi göz önünde bulundurulmalıdır.

AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİNDE DİJİTAL ÖYKÜLER

Açıköğretim Sistemi, 1982 yılında Anadolu Üniversitesi bünyesinde kurulan Açıköğretim Fakültesi bünyesinde bireylerin uzaktan öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla faaliyete girmiştir. Bu sistem, bir işte

çalışanlar, yurt dışında bulunanlar ve başka bir nedenden dolayı örgün eğitime dâhil olma imkânı olmayan bireylerin uzaktan öğrenmelerine devam edebilmelerini sağlayan bir yapıdadır.

Açıköğretim sistemi, çağdaş anlamda uzaktan öğrenme modeli ile yeni ihtiyaçların karşılanması konusunda hızla harekete geçebilen çok esnek bir yapıya, güçlü bir organizasyona sahiptir. Uluslararası düzeyde işbirlikleri için uygun bir yer olan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi, sahip olduğu teknik alt yapı, kalite düzeyi yüksek ve verimli çalışabilen üretken insan kaynağı ile kendini sürekli yenileyerek uyguladığı uzaktan öğrenme modeli ile Türk Yükseköğretim Sisteminde önemli bir konumda bulunmaktadır. Sahip olduğu bu imkanlar ve öğrenen sayısı bakımından da dünyanın mega üniversiteleri arasında yerini almaktadır.

Geleneksel eğitimin getirdiği zaman ve mekân sınırlılıkları gibi engelleri yıkmayı amaçlayan açıköğretim sistemi bu sayede bu engellerden dolayı eğitimlerine devam edemeyen bireylere de eğitim olanağı tanımaktadır. Sürekli kendisini yenileyen ve geliştiren açıköğretim sistemi içerisine DÖ'ler gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin de dâhil edilmesi bu bağlamda önemlidir. Bu sayede uzaktan öğrenme sisteminin kalitesi de artacak daha verimli öğrenmeler gerçekleştirilebilecektir.

DİJİTAL ÖYKÜLEME VE ÖĞRENEN İLİŞKİSİ

Verilen eğitimin amaçlarını gerçekleştirebilmek için, teknoloji ile bütünleştirilen bir öğrenme ortamı oluşturmanın önemli olduğu konu uzmanlarınca savunulmaktadır (Yang ve Wu, 2012). Bu bağlamda, uzaktan öğrenme ortamlarında DÖ'ler gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması uzaktan öğrenme ortamlarından alınacak olan verimi artıracaktır.

Açık öğretim sistemi, bilgi ve iletişim teknolojileri ile aynı paralelde gelişir ve ilerler. Gün geçtikçe ilerleyen bu teknolojiler sayesinde öğrenenler de açık öğretim sistemlerinden daha fazla faydalanabilir duruma gelmektedir. Bu bağlamda, Curtis J. Bonk'un (2010) "We All Learn ("Hepimiz Öğreniyoruz") yaklaşımı esas alınarak verilecek olan eğitim daha fazla kişinin açık öğretim sistemine dâhil olmasını sağlayabilir. "Hepimiz Öğreniyoruz" yaklaşımı ile Curtis J. Bonk öğrenenlerin istediği zamanda, istediği yerde eğitimlerine devam edebileceklerini belirtmiştir. Bu bağlamda bu yaklaşım sayesinde, iletişim teknolojilerinin uzaktan öğrenme çevrelerine katkı sağlayabileceği görülebilir. İletişim teknolojilerinin kullanılması sonucu öğrenenler, uzaktan öğrenmenin gerçekleştiği ortamlara fiziksel olarak katılmak zorunda kalmamaktadır. Açık öğretim sistemi sayesinde bireyler zamandan ve mekândan bağımsız bir şekilde uzaktan öğrenmelerini gerçekleştirebilmektedir. Bu açıdan, dijital öykülemelerin de "Hepimiz Öğreniyoruz" yaklaşımı ile benzer doğrultuda ilerlediklerini söylemek mümkündür. "Hepimiz Öğreniyoruz" yaklaşımına dayanarak açık öğretim sistemlerinde kullanılacak olan dijital öyküleme sayesinde öğrenenlerde birçok gelişim gözlenebilecektir. Bu gelişimler aşağıda belirtilmiştir.

Öğrenenlerin Motivasyonlarının Arttırılması

Öğrenme ortamlarında iyi desteklenen dijital öykü tasarımları olağanüstü derecede bir kolaylaştırıcı araç olabilir. Örnek olarak ise bilgi ve becerilerin edinimi ve kalıcı olması, derse olan katılımın artması, öğrenme aktivitelerine olan motivasyonun artması ve dijital okuryazarlığın edinilmesi gibi beceriler sayılabilir (Di Blas ve diğerleri, 2009).

Derslere karşı ilgi göstermek ve motivasyon sahibi olmak akademik başarı için daima anahtar bir faktördür. Yapılan araştırmalar sonucu teknoloji bakımından zengin olan öğrenme ortamlarının öğrenen performansı ve motivasyonu üzerine olumlu bir etkisi olduğu gözlenmiştir (Yang ve Wu, 2012). Dolayısıyla DÖ'lerin bir uzaktan öğrenme teknolojisi olarak eğitim çevrelerine dâhil edilmesi öğrenenlerin derse karşı olan ilgisini ve motivasyonunu artıran bir unsur olacaktır. Ayrıca teknolojik araçların uzaktan öğrenime dâhil olmasıyla birlikte uzaktan öğrenme ortamları öğrenenler için daha eğlenceli olmaktadır. Eğlenceli öğrenme çevreleri öğrenmeleri daha çekici ve kolay kılmaktadır. Bu tür öğrenme çevreleri, öğrenenlerin öğrenme sürecinde aktif olmalarını sağlamakta ve bundan dolayı öğrenmeleri kolaylaştırmaktadırlar (Xu, Park ve Baek, 2011).

Öğrenenlerin derslere karşı olan motivasyonları ne kadar artarsa, dersten alacağı verimde o kadar artacaktır (Sadık, 2008). Uzaktan öğrenme ortamlarıyla bütünleştirilen DÖ'ler de öğrenenlerin derslere karşı olan

motivasyonlarını artırmaktadır. Dolayısıyla, DÖ'ler vb. gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması, ders içeriğinin anlaşılabilirliği bakımından önemli bir konu olarak görülebilir.

Öğrenenlerin Okuma ve Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi

İnsanlar karmaşık fikirlerin, oluşumların ya da bilgilerin daha mantıklı olabilmesi için dijital öykülerden faydalanırlar (Xu, Park ve Baek, 2011). Bu çerçevede Sadık (2008) öğrenenlerin üst düzey düşünme ve okuma becerilerinin geliştirilebilmesi için dijital öykülerin kullanılabilirliğini belirtmektedir. Böylece işbirlikçi öğrenme ortamları da artacaktır (Xu, Park ve Baek, 2011). Ayrıca, Razmi, Pourali ve Nozad (2014) da DÖ'lerin öğrenenlerde okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirdiğine değinmiştir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi temel yeteneklerin öğrenen başarısına olan etkisi de göz ardı edilmemelidir bu bağlamda DÖ'lerin, öğrenenlerin uzaktan öğreniminde kullanılmaları önemli bir noktadır.

Öğrenenlerin İşbirliğine Dayalı Çalışma Becerileri, İletişim Becerileri ve Eleştirel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi

DÖ tasarlama sürecinde öğrenenler kendi öykülerini tasarlarlarken ellerinde bulunan videolar, resimler gibi görsel içeriklerin nasıl daha etkili bir şekilde bir araya getirilmesi gerektiği üzerine de düşünmektedirler. Ayrıca her bir öykü tasarlama sürecinde öğrenenler, kendi öykülerini destekleyecek kanıtlar aramaktadırlar ve bu kanıtların nasıl bir araya getirileceğini düşünmek durumundadırlar. Bu durum, öğrenenlerde Dewey'in (1910) eğitim için temel bir araç olarak vurguladığı eleştirel düşünme geliştirmektedir (Akt: Malita ve Martin, 2010, Yang ve Wu, 2012).

DÖ teknolojisi iyi düşünülmüş planlı bir yol ile uygun şekilde öğrenme ortamları ile bütünleştirilebilir. Ayrıca, DÖ kullanımı öğrenenlerin işbirlikçi çalışabilme becerilerini geliştirir bu sayede öğrenenlerin iletişim becerileri de gelişecektir (Robin, 2008). İletişim becerileri ve işbirlikçi öğrenme becerileri gelişen öğrenenler yaratıcılıklarını geliştirirler ve sosyal etkileşimde bulunabilme özelliklerinde de artış görülür (Gyabak ve Godina, 2011).

Öğrenme Ortamlarının Merkezine Öğrenenin Koyulması

DÖ'lerin tasarlanma süreci öğrenenlerin yeni ürünler ortaya koyma becerilerine katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda DÖ' ler öğrenen merkezli öğrenme ortamlarından öğrenen merkezli öğrenme ortamlarına geçebilme adına katkı sağlamaktadır (Menezes, 2012; Razmi, Pourali ve Nozad, 2014). Örnek olarak, öğrenen merkezli olan öğretim süreçleri, öğrenenlerin dersler ile daha çok ilgili olmasını sağlayabilir; çünkü öğrenme süreci boyunca işin büyük bölümü öğrenen üzerinde olacaktır. Öğreten sadece öğrenmeleri kolaylaştırıcı rolündedir. Başka bir deyişle öğrenen bu süreçte öğrenenlere kılavuzluk yapacaktır.

Dijital Öykü Tasarlamasının Uzaktan Öğrenme Sürecine Etkisi

Razmi, Pourali ve Nozad (2014) öğrenenlerin akademik başarılarına baktıkları bir araştırmada kendi öykülerini tasarlayan öğrenenlerin, öykülerini okuyup daha sonra sözel olarak sunan öğrenenlere oranla daha başarılı olduklarını saptamışlardır. Dolayısıyla, DÖ tasarlama süreci sayesinde öğrenenler daha etkili bir şekilde öğrenmelerini gerçekleştirmektedirler. Bu bakımdan uzaktan öğrenme çevrelerinde DÖ'lerin kullanılması ve bu DÖ'lerin öğrenenler tarafından tasarlanması uzaktan öğrenmeden alınan verimi artıracaktır.

Dijital Öyküler Aracılığı ile Öğrenenlerin 21. yy Becerilerinin Geliştirilmesi

Çağımızın en önemli gereksinimlerinden biri olarak kabul edilen teknoloji okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, iletişim becerileri, yaratıcılık, oyun becerisi, performans, benzetim, çoklu görev, sorumluluk ve uyarlanabilirlik, eleştirel düşünebilme, işbirlikçi çalışabilme, problem tanımlama, öz yönelim ve sosyal sorumluluk gibi 21. yy becerileri öğrenenlerin kazanmaları gereken beceriler olarak gösterilmektedir (Leonard, Elizabeth ve Marta, 2007). Bu noktada Malita ve Martin (2010) DÖ'ler yoluyla öğrenenlerin 21. yy becerilerini geliştirebildiklerini belirtmiştir. İçinde bulunulan çağın gerekliliklerini yerine getiren öğrenenlerin, akademik açıdan çok daha başarılı olabileceklerini söylemek mümkündür.

AÇIK ÖĞRETİM SİSTEMİNDE DİJİTAL ÖYKÜLEME AŞAMALARI

Açık öğretim sistemi sayesinde milyonlarca insan, geleneksel eğitim yöntemlerinin getirdiği zaman ve mekân sınırlılığı gibi engellerden kurtulmaktadır. Bu sayede öğrenenler, daha esnek bir öğrenme ortamına

kavuşmaktadırlar. Açık öğretim sisteminin de amacı bünyesine dâhil olan bireylere en iyi uzaktan öğrenme olanaklarını sağlamak olmalıdır. Bu çerçevede açık öğretim sisteminin, dijital öyküleme yöntemi gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanması önemli bir nokta olarak görülebilir. Bilgi ve iletişim teknolojileri ile zenginleştirilmiş bir açık öğretim sistemi, kendi bünyesine dâhil olan bireylere daha fazla katkı sağlayacaktır. Bu noktada, bilgi ve iletişim teknolojileri ile açık öğretim sistemlerinin birbiri ile uyumlu hale getirilebilmesi gerekmektedir. Bu uyumun nasıl sağlanabileceği ise şu şekilde belirtilebilir.

Dijital Öyküler ve Web Tabanlı Öğrenme Ortamları

Web tabanlı öğrenme çevreleri öğrenen merkezli öğrenme ortamlarından daha çok öğrenmenin merkezine öğreneni koyan bir öğrenme çevresidir. Öğrenen merkezli öğrenme çevreleri, eğitimde amaçlanan daha etkili bir öğrenme ortamı için oldukça elverişlidir (Heo, 2005). Web tabanlı olan çevrimiçi ortamlarda DÖ'lerin işe koşulması, öğrenme ortamından alınabilecek verimi artırabilir.

Ayrıca, DÖ araçlarının çok kolay bir şekilde çevrimiçi öğrenme çevrelerine aktarılabilirdiğini de Kevin (2012) yaptığı bir çalışmada belirtmiştir. DÖ araçlarının çevrim içi ortamlara aktarılmasının kolay olması bu araçların kullanılabilirliğini artırabilir ve böylece DÖ'lerden alınabilecek faydalar daha fazla olabilir. Bu bağlamda eğitim araçlarının çevrim içi ortamlar ile bütünleştirilememesi, bu araçlardan çevrim içi ortamlarda yararlanabilme yoğunluğunun düşmesine neden olabilecek bir durumdur.

Açık Öğretim Sisteminde Sosyal Ağlar ve Dijital Öyküler

Sosyal oluşum bireylerin duygularını açığa çıkarabilmesi, öğrenmelerinde mizah öğelerini kullanabilmesi ve kendisini açıklayabilmesidir. Araştırmacılar sosyal oluşum ile öğrenen memnuniyeti arasında doğru orantılı bir ilişki olduğunu göstermiştir (Richardson ve Swan, 2003). DÖ'ler sosyal oluşum kavramının kullanılacağı en iyi yollardan birisidir (Lowenthal ve Dunlap, 2010).

Açık öğretim sistemleri, öğrenenlere zaman ve mekân sınırlılıklarını ortadan kaldırarak esnek bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Bunun yanında, zaman zaman öğrenenler öğrenenleriyle yüz yüze etkileşimde bulunamadıkları için uzaklık duygusunu gerçek anlamda hissedebilmektedir (Dzakiria ve diğerleri, 2013; Ludwig-Hardman ve Dunlap, 2003). Dolayısıyla bu tür durumlarda sosyal oluşum kavramından söz etmek mümkün değildir. Ancak, sosyal oluşum kavramı öğrenme ortamlarını etkileyen önemli faktörlerden biridir (Akyol ve Garrison, 2008, Rourke ve diğerleri, 1999). Bu çerçevede, açık öğretimde DÖ'lerin kullanılmasıyla öğrenenlerin hissettiği yalnızlık duygusu aşılabılır. Böylece öğrenenlerin öğrenmelerine engel olabilecek en önemli sorunlardan biri çözülebilir. Bu sayede eğitimden alınacak verim de artırılabilir.

Açık Öğretimin Öğrenenlere Kazandırdığı Beceriler

Açık öğretime dâhil olan öğrenenlerin internet gibi medya araçlarını kullanabilmesi ve bağımsız öğrenebilme becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Ayrıca, açık öğretimde öğrenenlerin zaman yönetimi becerisine de sahip olması gerekmektedir. Açık öğretim sistemi içerisinde yer alan öğrenenler gerekli olan bu becerileri kendi kendilerine başarılı bir şekilde öğrenebilmektedirler (Rashid, 2012).

Bu tür becerilere sahip olan öğrenenler kendilerine verilen eğitimden en yüksek verimi alabilirler. Öğrenen merkezli bir öğrenme ortamı sunan açık öğretim çevresinde öğrenenlerin böylesine becerilere sahip olması derslerde alınacak olan faydayı artırabilir. Aynı zamanda bu tür becerilere sahip olan bireyler DÖ'ler gibi eğitim teknolojisi araçlarını kullanma konusunda da sıkıntı çekmeyeceklerdir.

Açık Öğretim Sisteminde Dijital Öykülerin Kullanılması

Okul öncesi dönemden yükseköğretime kadar öğrenme ortamlarının her kademesinde bir eğitim teknolojisi olarak kullanılabilen DÖ'ler (LaFrance ve Blizzard, 2013; Di Blas ve diğerleri, 2009) öğrenenlerin gördükleri eğitimlerden daha fazla fayda almasını sağlamaktadır. Açık öğretim sisteminde öğrenenlerin yaşadığı uzaklık duygusunu kıran DÖ'lerin (Lowenthal ve Dunlap, 2010, Dzakiria ve diğerleri, 2013) açık öğretime dâhil edilmesiyle birlikte verilen eğitimin kalitesi de artacaktır. Öğrenenleri derslere karşı daha çok motive eden DÖ'ler (Xu, Park ve Baek, 2011; Yang ve Wu, 2012, Campbell, 2012), ayrıca, öğrenme ortamını zenginleştirir. Bunun yanında, öğrenenlere eleştirel düşünme becerisi katar (Di Blas ve diğerleri, 2009; Yang ve Wu, 2012; Gyabak ve Godina, 2011; Malita ve Martin, 2010; Dreon, Kerper ve Landis, 2011; Robin, 2008). Zaman ve

mekan sınırlılıklarını ortadan kaldırarak yaşam boyu öğrenmeyi kendine vizyon edinen ve bu sayede örgün eğitime katılmayan bireyleri bünyesine alarak eğitim/öğretim gören bireylerin sayısını artıran açık öğretim sisteminin kalitesi arttıkça tercih edilebilirliği de artacaktır.

Çağımızın önemli gereksinimlerinden birisi olan 21. yy becerilerini geliştiren açık öğretim (Malita ve Martin, 2010) sayesinde öğrenim gören bireyler DÖ'ler gibi bilgi ve iletişim teknolojilerine de yabancı kalmayacak bu teknolojileri özümseyecektir. Teknolojiyi benimseyen bireyler bilgi deposu olan internet ortamından da daha fazla yararlanacaklardır. Öğrenen merkezli bir yaklaşımı hedef alan açık öğretim sisteminde (Heo, 2013, Menezes, 2012; Razmi, Pourali ve Nozad, 2014) bu tür teknolojilerin kullanılması ve bilgiye bu teknolojileri kullanarak erişebilmeleri önemli bir unsurdur. Öğrenen merkezli bir öğrenme ortamı, öğrenenlerin bilgiye öğrenenlerin ya da öğrenme içeriklerinin kılavuzluğunda ulaşabilmeleri anlamını taşımaktadır.

SONUÇ

Teknolojik ilerlemenin gücünden faydalanarak oluşturulan bir öğrenme ortamı öğrenenler açısından daha verimli olabilmektedir. Öğretmenlerin bu bağlamda bilgi ve iletişim teknolojileri ile tanışmış olması ve bunları öğrenenlerine tanıtması da eğitimin kalitesini artıracaktır (Osit, 2008; Rashid, 2012). Ayrıca internet teknolojisinin ilerlemesiyle birlikte açık öğretim sistemlerine olan erişim daha kolay ve daha ucuz olmaktadır (Rashid, 2012). Bu sayede internet teknolojilerine sahip olan herkes Bonk'un (2010) "Hepimiz Öğreniyoruz" yaklaşımında da belirttiği gibi istediği zamanda ve istediği yerde bu tür eğitim çevrelerine ulaşabilirler. Dolayısıyla, bu yaklaşımın getirdiği esneklik sayesinde bireyler sınırların en aza indiği bir eğitim çevresine sahip olurlar. Böylece öğrenmeler daha kolay bir şekilde gerçekleşebilir.

Öğrenme ortamlarını zenginleştiren ve öğrenenlerin motivasyonlarını artıran DÖ'ler "Hepimiz Öğreniyoruz" yaklaşımı ile açık öğretim sistemi içerisine kolayca dâhil edilebileceklerdir. Dolayısıyla öğrenenler, zaman ve mekân sınırlılığı yaşamadan istedikleri yerde istedikleri anda bu teknolojiler yardımıyla eğitimlerini gerçekleştirebileceklerdir. Bu bağlamda örgün eğitime bir nedenden dolayı dâhil olamayan bireylerde eğitimlerini açık öğretim sistemi sayesinde DÖ'ler aracılığı ile gerçekleştirebileceklerdir. DÖ'lerin öğrenenlere kattığı beceriler göz önüne alındığında, bu teknolojilerin daha çok bireye ulaştırılması gereksiniminin olabileceği düşünülebilir. Sonuç olarak DÖ'lerin açık öğretim sisteminde kullanılmaları, öğrenenlerin akademik başarılarını etkileyen önemli bir faktör olarak görülebilir. Yapılan çalışmada DÖ'lerin açık öğretim sisteminde başarılı sonuçlar doğurabileceğine ulaşılmıştır.

Not: Bu çalışma 06-08 Kasım 2014 tarihlerinde Antalya'da 22 Ülkenin katılımıyla düzenlenen "3rd World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS-2014"de bildiri olarak sunulmuş olup, JRET Bilim Kurulu hakemleri tarafından değerlendirilerek bu sayıda yayınlanmasına karar verilmiştir.

KAYNAKÇA

Blas, D.N. Garzotto, F. Paolini, P. Ve Sabiescu, A. (2009). *Digital Storytelling as a Whole-Class Learning Activity: Lessons from a Three-Years Project.*

Bonk, J.C. (2010). *WE-ALL-LEARN The World is Open: How Web Technology is Revolutionizing Education.*

Campbell, A.T. (2012). *Digital Storytelling in an Elementary Classroom: Going Beyond Entertainment.*

Dreon, O. Kerper, M.R. ve Landis, J. (2011). *Digital Storytelling: A Tool for Teaching and Learning in the YouTube Generation.*

Dzakiria, H. Kasim, A. Mohamed, A.H. ve Christopher, A.A. (2013). *Effective Learning Interaction as a Prerequisite to Successful Open Distance Learning (ODL).*

Gyabak, K. Ve Godina, H. (2011). *Digital storytelling in Bhutan: A Qualitative Examination of New Media Tools Used to Bridge the Digital Divide in a Rural Community School.*

Heo, H. (2013). *Inquiry on Storytelling for the Web-Based Environmental Learning Environment.*

LaFrance, J. Blizzard, J. (2013). *Student Perceptions of Digital Story Telling as a Learning-Tool for Educational Leaders.*

Leonard, A.A. Elizabeth, F. Marta, K. (2007). *V-Learning Distance Education in the 21st Century Through 3D Virtual Learning Environments.*

Lowenthal, P.R. ve Dunlap, J.C. (2010). *From Pixel on a Screen to Real Person in Your Students' Lives: Establishing Social Presence Using Digital Storytelling.*

Malita, L. Ve Martin, C. (2010). *Digital Storytelling as Web Passport to Success in the 21st Centur.*

Menezes, H. (2012). *Using Digital Storytelling to Improve Literacy Skills.*

Rashid, M. (2012). *Use of Educational Technology in Promoting Distance Education.*

Razmi, M. Pourali, S. Ve Nozad, S. (2014). *Digital Storytelling in EFL Classroom (Oral Presentation of the Story): A Pathway to Improve Oral Production.*

Robin, R. B. (2008). *Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom.*

Sadik, A. (2008). *Digital storytelling: a Meaningful Technology-integrated Approach for Engaged Student Learning.*

Schank, R.C. (1990). *Tell me a Story: A New Look at Real and Artificial Memory.* New York, NY: Charles Scribner.

Tsou, W. Wang, W. Ve Tzeng, Y. (2006). *Applying a Multimedia Storytelling Website in Foreign Language Learning.*

Yang, C.Y.T. Wu, I.W.C. (2012). *Digital Storytelling for Enhancing Student Academic Achievement, Critical Thinking, and Learning Motivation: A Year-Long Experimental Study.*

Yee, K. Ve Hargis, J. (2012). *Digital Storytelling: Kizoa, Animoto, and Photo Story 3.*

Xu, Y. Park, H. Ve Baek, Y. (2011) *A New Approach Toward Digital Storytelling: An Activity Focused on Writing Self-efficacy in a Virtual Learning Environment.*

Zull, E. Z. (2002). *The Art of Changing the Brain: Enriching Teaching by Exploring the Biology of Learning.*